

Geachte heren/dames,

In het voorliggende consultatiedocument is opgenomen over de objectieve, redelijke en geïnformeerde derde;

“Wat is een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde?”

Een objectieve, redelijke en geïnformeerde derde is een denkbeeldig persoon die geen accountant hoeft te zijn, maar wel voldoende kennis en ervaring heeft om jouw conclusies en beslissingen te kunnen beoordelen. Ook is deze persoon bekend met alle feiten en omstandigheden die van belang zijn en die jij weet of zou moeten weten.”

Het is goed dat die “derde” hier wat nader wordt aangeduid want in de VGBA en Toelichting VGBA staat hier niets over.

Maar helaas is deze tekst niet duidelijk genoeg blijkt uit de reacties van mijn studenten die ik begeleid voor het slotexamen RA. Ook op het geïntegreerde slotexamen blijkt als gevraagd wordt wie die derde bijvoorbeeld zou kunnen zijn dat dit niet helder is! Je moet je ook afvragen of het helder genoeg is bij RA's die al jaren in de praktijk werken. Ik denk zo maar van niet.

De oorsprong van die derde is het maatschappelijk belang dat wij als accountants vertegenwoordigen; die derde is de belichaming van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. Door die derde te introduceren in art 20 van de VGBA worden accountants gedwongen om hun handelen en gedragingen te evalueren vanuit een exogene positie om het maatschappelijk belang van zijn handelen te borgen. Het hoeft geen denkbeeldig persoon te zijn maar moet wel door de maatschappij worden gezien als objectief, redelijk en hij moet geïnformeerd kunnen worden. Nu is de vraag wie die persoon wel kan zijn? Veel studenten zeggen op die vraag; de gebruiker van de jaarrekening of een stakeholder. Dit is natuurlijk niet juist want die hebben altijd een belang en zijn dus niet objectief. Een ander antwoord dat ik vaak krijg is; een andere accountant! Dit is natuurlijk ook niet juist want wat denk de maatschappij als wij als accountants onze gedragingen en handelen voorleggen aan een andere accountants, juist; die spelen allen onder een hoedje! Dus het mag geen andere accountant zijn. (Bovendien staat in artikel 4 dat je het beroep niet in diskrediet mag brengen; dus als RA moet je voorzichtig zijn in het oordelen over gedragingen van andere accountants) Daarnaast wordt ook de toezichthouder; de AFM genoemd als die derde. Ik heb het gevoel dat veel kantoren de AFM niet echt zien als altijd objectief en redelijk. Zij hebben wel een maatschappelijk belang. Maar anderzijds ook een specifieke insteek en taak. Tenslotte blijft over een functie die in de maatschappij gedragingen ten opzichte van regelgeving en normen beoordeelt. Dit is een rechter. In het bijzonder de tuchtrechter of accountantskamer kan die objectieve redelijke en geïnformeerde derde wel representeren.

Het zou mooi zijn als in deze 1130 (aspirant) accountants wat meer guidance zou geven over die derde die heel vaak wordt genoemd in het stuk (bij alle voorbeelden waarin het toetsingskader wordt gehanteerd) en die essentieel is voor het evalueren van je gedragingen in het kader van de VGBA aan het maatschappelijk belang.

Gaarne bereid tot nader overleg, suggesties en/of voorstellen.

Met vriendelijke groet

Marcel Bongers